

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu A.P.

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 czerwca 2025 r.,

1. wyraża opinię, że zarzuty protestu co do nieprawidłowości w sporządzeniu protokołu głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 1 czerwca 2025 r. przez Obwodową Komisję Wyborczą nr 4 w Bychawie, z powodu nieprawidłowości w przenoszeniu prawidłowo policzonych głosów do protokołu poprzez przypisanie głosów jednego kandydata drugiemu kandydatowi, są zasadne, ale stwierdzone naruszenia nie miały wpływu na wynik wyborów;

2. wyraża opinię, że zarzut protestu co do nieprawidłowości w liczeniu głosów przez Obwodową Komisję Wyborczą m. Gdańsk nr 9, z powodu omyłek w liczeniu głosów na korzyść obu kandydatów jest zasadny, ale stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów;

- 3. wyraża opinię, że zarzut protestu co do nieprawidłowości w liczeniu głosów przez Obwodową Komisję Wyborczą m. Poznań nr 36 z powodu omyłek w liczeniu głosów na korzyść jednego z kandydatów jest zasadny, ale stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów;**
- 4. wyraża opinię, że zarzut protestu co do nieprawidłowości w liczeniu głosów przez Obwodową Komisję Wyborczą m. Poznań nr 109 z powodu omyłek w liczeniu głosów na korzyść jednego z kandydatów i niekorzyść drugiego z kandydatów jest zasadny, ale stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów;**
- 5. wyraża opinię, że zarzut protestu co do nieprawidłowości w liczeniu głosów oraz w sporządzeniu protokołu głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 1 czerwca 2025 r. przez Obwodową Komisję Wyborczą gm. Orzysz nr 4 jest niezasadny;**
- 6. w pozostałym zakresie pozostawia protest bez dalszego biegu.**

Adam Redzik Aleksander Stępkowski Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Pismem nadanym 16 czerwca 2025 r. w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, które wpłynęło do Sądu Najwyższego 18 czerwca 2025 r. A.P. (dalej: „skarżąca”) wniosła protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżąca zarzuciła nieprawidłowe ustalenie liczby oddanych głosów na poszczególnych kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w ponownym głosowaniu w wielu obwodowych komisjach wyborczych, co poparła argumentami odwołującymi się do analizy protokołów komisji wyborczych zamieszczonych na stronie Państwowej Komisji Wyborczej.

Prokurator Generalny w swoim stanowisku wskazał, że protest skarżącej nie spełnia warunków określonych w przepisach art. 321 § 1 w zw. z art. 82

§ 1 k.wyb., nie odpowiada bowiem ustawowemu pojęciu zarzutów protestu wyborczego.

Według opinii Państwowej Komisji Wyborczej protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu z uwagi na to, że nie zawiera on wniosku o stwierdzenie nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej zaś zarzuty mają charakter abstrakcyjny i nie odnoszą się do sytuacji, których skarżąca osobiście doświadczyła.

Rozpoznając protest, Sąd Najwyższy uznał, że skarżąca, wskazując na protokoły, a także powołując się na analizę statystyczną dotyczącą możliwych nieprawidłowości uprawdopodobniła podniesione zarzuty. Dlatego 24 czerwca 2025 r. Sąd Najwyższy postanowił o dopuszczeniu dowodu z oględzin kart do głosowania z: Obwodowej Komisji Wyborczej gm. Bychawa nr 4, Obwodowej Komisji Wyborczej nr 9 m. Gdańsk, Obwodowej Komisji Wyborczej m. Poznań nr 36, Obwodowej Komisji Wyborczej m. Poznań nr 109, oraz Obwodowej Komisji Wyborczej gm. Orzysz nr 4 w celu ustalenia liczby ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w ponownym głosowaniu na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 1 czerwca 2025 r.

Mając na uwadze przekazane przez Sąd Najwyższy 25 czerwca 2025 r. postanowienie z 24 czerwca 2025 r., o dopuszczeniu dowodu z oględzin kart do głosowania Prokurator Generalny wskazał w swoim stanowisku, że:

– „(...) należy się do podjętej przez Sąd Najwyższy decyzji w przedmiocie przeprowadzenia powyższego dowodu przychylić, uznając go za przydatny w procesie weryfikacji prawidłowości procesu wyborczego oraz ostatecznego wyniku wyborów”;

– „(...) Prokurator Generalny podziela stanowisko Sądu, iż sprawdzenie prawidłowości głosowania w poszczególnych, losowo wybranych nawet komisjach wyborczych, przyczyni się do poczynienia ustaleń mających istotne znaczenie dla ustalenia poprawności ich funkcjonowania, ostatecznie zaś, dla stwierdzenia ważności wyborów”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało uznać w części za zasadny, lecz bez wpływu na wynik wyborów.

Jak wynika z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może być wniesiony z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;

2) naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Zgodnie z art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Ze wskazanego uregulowania wynika, że protest może być skutecznie wniesiony wyłącznie w określonym terminie i niedopuszczalne jest jego przywrócenie, w niniejszej sprawie termin ten jednak zachowano.

Stosownie do brzmienia art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty wskazując dowody, na których je opiera.

Dnia 27 czerwca 2025 r. w Sądzie Najwyższym odbyło się posiedzenie niejawne, z udziałem przedstawicieli Prokuratora Generalnego i Państwowej Komisji Wyborczej, w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z oględzin kart do głosowania z:

- Obwodowej Komisji Wyborczej gm. Bychawa nr 4,
- Obwodowej Komisji Wyborczej gm. Orzysz nr 4,
- Obwodowej Komisji Wyborczej m. Gdańsk nr 9,
- Obwodowej Komisji Wyborczej m. Poznań nr 36,
- Obwodowej Komisji Wyborczej m. Poznań nr 109,

w celu ustalenia liczby ważnie oddanych głosów na poszczególnych kandydatów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w ponownym

głosowaniu na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 1 czerwca 2025 r.

Podczas posiedzenia 27 czerwca 2025 r. poczyniono następujące ustalenia.

W odniesieniu do Obwodowej Komisji Wyborczej gm. Bychawa nr 4, w trakcie oględzin dokonano ustalenia, że prawidłowo policzone głosy ważne oddane na kandydatów: Rafała Trzaskowskiego w liczbie 163 głosy, oraz na Karola Tadeusza Nawrockiego w liczbie 260 głosów zostały błędnie (odwrotnie) przypisane do kandydatów w brudnopisie protokołu i w tenże sposób (błędnie) przeniesione do właściwego protokołu. W wyniku tej pomyłki, do Okręgowej Komisji Wyborczej przekazano protokół, w którym 97 głosów oddanych na Karola Nawrockiego przypisano Rafałowi Trzaskowskiemu.

W odniesieniu do Obwodowej Komisji Wyborczej gm. Orzysz nr 4 stwierdzono, że stan kart do głosowania i liczba głosów oddana na poszczególnych kandydatów odpowiada danym z protokołu Obwodowej Komisji Wyborczej.

W odniesieniu do Obwodowej Komisji Wyborczej m. Gdańsk nr 9 ustalono, że w pakiecie z głosami ważnymi oddanymi na Karola Nawrockiego, który według opisu i według protokołu, obejmować miał 957 kart do głosowania, znalazło się 956 kart zawierających głosy ważne oddane na Karola Nawrockiego oraz 2 głosy nieważne (na jednej karcie brak znaku X, a na drugiej karcie znajdują się dwa znaki X). Natomiast w pakiecie z głosami oddanymi na Rafała Kazimierza Trzaskowskiego, których wg opisu i według protokołu miało być 2295, znajdują się 2294 głosy ważne oddane na tego kandydata i 1 głos nieważny polegający na niepostawieniu znaku X przy żadnym z kandydatów (zamiast X postawiono znak V). Tym samym, w komisji tej oddano w rzeczywistości o jeden głos ważny mniej na każdego z kandydatów, w porównaniu do liczby uwidocznionej w protokole z głosowania.

W odniesieniu do Obwodowej Komisji Wyborczej m. Poznań nr 36, w wyniku oględzin stwierdzono, że w protokole z głosowania przypisano Rafałowi Trzaskowskiemu o 8 głosów więcej (2600) niż w rzeczywistości nań oddano (2592). Głosy oddane na Karola Nawrockiego podano w protokole prawidłowo (545).

W odniesieniu do Obwodowej Komisji Wyborczej m. Poznań nr 109, w wyniku oględzin ustalono, że jeden głos oddany na Rafała Trzaskowskiego, pomyłkowo przypisano Karolowi Nawrockiemu. Ustalony w ramach oględzin wynik głosowania na obu kandydatów w tym obwodzie wynosił 3127 głosów oddanych na Rafała Trzaskowskiego oraz 836 głosów oddanych na Karola Nawrockiego.

Powyższe ustalenia nakazują uznać protest wyborczy za częściowo zasadny.

Stwierdzone naruszenia nie miały jednak wpływu na wynik wyborów i trudno im przypisać charakter działania umyślnego, również w przypadku odwrotnego przypisania głosów na poszczególnych kandydatów w gminie Bychawa nr 4. Z całą pewnością natomiast, wykryte omyłki nie zmieniły ostatecznego wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2025 r. (z obwieszczenia PKW wynika, że różnica pomiędzy kandydatami wyniosła 369 591 głosów).

Z uwagi na wskazane okoliczności, na mocy art. 323 § 1 i 2 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Adam Redzik Aleksander Stępkowski Paweł Wojciechowski

[K.O.]

[a.ł.]